

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Basilicae S. Mariae. Maioris De. Vrbe A. Liberio. Papa. I.
Vsque Ad. Pavlvn. V. Pont. Max Descriptio. Et. Delineatio**

Angelis, Paolo de

Roma, 1621

Cap. III. De Cappellanis, & eorum munere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13873

Clericatus nuncupanda perpetua simplicia beneficia Ecclesiastica pro totide Clericis in ea perpetuis beneficiatis, Clericis nuncupandis, ac in eadē Ecclesia S. Marie ultra illius mensam capitularem unā Missam omnium, & singulorū fructuum, & c. pro distributionibus Beneficiorū in Ecclesia S. Marie huiusmodi auctoritate, & tenore predictis erigimus, & instituimus, ac illa pro dote, ac sustentatione, ac distributionibus quotidianis huiusmodi omnia, & singula fructus, redditus, & c. Cappellaniarum huiusmodi, ac alia earum, res, & bona etiā immobilia applicamus, & appropiamus, & c. Quodq; collatio, & prouisio, et quouis alia dispositio beneficiorū huiusmodi pro duabus tertijs, & pro alia partibus ad eodē Capitulū spectent, & pertineat. Ita quod ille pro duabus per Archipresbyterū, & pro alia hebdomadis per Capitulū predictis fieri debeant. Hac verō omnimoda iurisdicō, & superioritas in spiritualibus, & tēporalibus in Beneficiatos etiā Clericos nuncupatos eiusdē Ecclesie S. Marie pro tempore existentes, ac illorum correctio, & visitatio ad Archipresbyterum, & Capitulum prefatos, prout Beneficiatorum, & Clericorum nuncupatorum in dicta Basilica cōmotio, & visitatio, ac iurisdicō, & superioritas in eos ad illius Archipresbyterum pro tēpore existentem, & dilectos filios Capitulū pertinent, pertineant auctoritate, & tenore predictis etiā perpetuū statuimus, & ordinamus, & Archipresbytero pro tēpore existenti, ac Capitulo Ecclesie S. Marie, huiusmodi ad instar Archipresbyteri, & Capituli Basilice S. Petri huiusmodi super premissis omnibus, & singulis, nec non circa diuinorum celebrationē, & aliorum administrationem in eadē Ecclesia, ac qualitatē Beneficiorum etiā Clericalium nuncupatorū, & officialiū predictorum illorum personas, nec non distributiones fructuum, & distributionū quotidianarum, nec non dictorum Officialium, & aliorum Ministrorum salaria, & emolumenta, ac alia Beneficiatos, & Clericos nuncupatur huiusmodi cōuenientia quacūq; statuta, & ordinationes licitas, & honestas condendi, & promulgandi, ac prout qualitas tēporum exegerit, & expediens visum fuerit reformandi, & innouādi, eaq; de nouo faciendi plenā, & liberā facultatē cōcedimus. Nec nō quascūq; collationes, prouisiones, uniones, & alias dispositiones de beneficijs de nouo erectis, huiusmodi pro tempore vacantibus etiā per nos, aut Rom. Pont. pro tempore existentem, aut sedē prefatam, etiam cum presentes renouari, suspendi, annullari, aut de surreptionis, vel obreptionis vitio in toto, vel in parte notari non posse, neq; debere, sed validas, & efficaces existere, suosq; effectus sortiri etiam absq; patronorū, & Cappellanorum ipsas Cappellanas nunc, & pro tempore obtinentium consensu

A etiam si ipsi patroni, & Cappellani iam premissis contradixerint, vel in futurum contradicant, ac premissa, quoquomodo impugnaverint, seu in futurum impugnent, aut aliquam litem mouerint, vel in futurū moueant, & c. sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & desiniri debere. Quocirca Venerab. Fratribus nostris Muran. & Amerin. ac Felren. Episcopis, per Apostolica scripta motu simili mādamus, quatenus ipsi, uel duo, aut unus eorum per se, uel aliū, seu alios presentes literas, ac in eis contenta huiusmodi, ubi & quādo opus fuerit, ac quoties pro parte Archipresbyteri, & Capituli predictorum, & aliorum, quos ipse presentes littere concernunt, & concernent in futurum solemniter publicantes, & c. faciāt auctoritate nostra litteras, & in eis contenta huiusmodi firmiter obseruari. Nulli ergo omnino hominum liceat hāc paginā nostrā erectionis, institutionis, applicationis, appropriationis, decretorum concessionis, . . . cassationis, irritationis, euacuationis, declarationis, mandati, suspensionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorū Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datū Romae apud S. Petrū, anno Incarn. Dom. 1561. 12. Kal. Ianuarij, Pont. nostri anno 2. Plura de Beneficiatis, & Clericis non trademus, ab illorū nominibus abstinentes, cum pars Capituli nō existant.

DE CAPPELLANIS, ET EORVM MVNERE.

Caput III.

DOSTEAQVAM ostēdimus quid sit Beneficiatus, illud consequitur, vt breuiter dicamus, quid sit Cappellanus, nonnihil de munere attingentes. Igitur est intelligendum plura esse Cappellaniarum genera, cum in Cathedralibus, tum in Collegiatis, Oratorijs, & id genus alijs. Nam quidam non solum Missam celebrare, sed etiā statutis diebus residere debent. Alij tantum statutis tēporibus ad rē sacrā celebrandam incubere debent. Alij aliter. De qua re vide Azoriū, qui tali pacto loquitur: *Querat aliquis quid ministerij, & officij obeat Cappellanus? Respondeo: Cappellanos in Ecclesijs, in quibus sunt instituti, sacra facere, aut faciēda curare certis hebdomada diebus, aut etiam singulis quibusque vt Cappelle institutio postulat, aut ipsa consuetudo requirit. Huius Basilicę Cappellani olim fuerunt, vt diximus, extincti; postea an. 1587.*

E 2 Sixtus

Ar. in 9. mar. par. 2. lib. 3. c. 8. q. 5. lit. E. Gloss. in c. concedimus, de consecrat. dist. 1. cap. pellam. Gloss. in Clem. 2. de decim. Gloss. in Cl. m. in agro de statu Monach.

Applicatio fructuum, & reddituum Cappellaniarum, ac aliarum rerum, & bonorum etiam immobilium ipsius Beneficiatis, & Clericis.

De Sixti Papae
Quinti Sacello,
vide lib. 10.

Sixtus V. Pont. in Sacello Praepositi à se constructo, quatuor Cappellanos vnà cum quatuor Clericis Sacrista, & Praeposito superiori constituit, velut ex Bullae verbisprehenditur: Motu proprio non ad alicuius nobis super hoc oblatam petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, ac de Apost. potestatis plenitudine in Cappella nostra praedicta vnà Praeposituram, qua in ipsa Basilica, secunda dignitas existat, hoc est, prima post Archiepiscopalem pro vno Praeposito; vtriusque vel alterius Iurium Doctore, seu in Theologia magistro, & Presbyteratus ordine constituto, ac vnà Sacristiam pro vno Sacrista, & quatuor perpetuas sine cura Cappellanas pro quatuor perpetuis Cappellanis Presbyteris, & quatuor alia Clericatus nuncupanda perpetua simplicia beneficia Ecclesiastica pro totidem alijs Clericis nuncupandis perpetuis Beneficiatis, quorum siquidem Sacrista, Cappellanorum, & Beneficiatorum, qui Clerici nuncupantur, dictus Praepositus caput existat, ac in rebus, negotijs, & actibus per eos tractandis, & faciendis primus, & dignior locus habeat. ibidemque praesit, ac tam ipse, quam praedicti Sacrista, Cappellani, & Beneficiati dictae Cappellae, prout inferius descriptum erit, deseruiant, Apost. auctoritate tenore praesentium perpetuo erigimus, & instituimus. De priuilegijs immunitatibus, redditibus & alijs ad fauorem pertinentibus satis dicta Bulla nos edocet: Sixtus Episc. seruus seruatorum Dei. Glorioso, & semper Virg. genitricis Mariae saluiferam fecunditatem humiliter venerantes, & c. Dat. Romae, apud S. Marcum, anno Incarn. Dom. 1587. 5. Idus Iunij, Pont. nostri anno 3. Card. Toletus heredem hanc Ecclesiam instituit hac conditione, ut quaecumque habebat, venderentur, & eorum pretio tot locis motis non vacabilibus coeptis Cappellanae aliquot ad honorem gloriosae Virg. erigerentur; ita tamen, ut quiuis ad centum aureos redditus ascenderet. Sic enim in eius testamento: In omnibus autem, & singulis suis bonis mobilibus, & stabilibus, praesentibus, & futuris, pecuniarum summis, ac redditibus Ecclesiasticis, tam exactis, quam non exactis, eidem tamen Illustriss. D. testatori debitis, & denique vniuersa hereditate sua eius heredem vniuersalem instituit, esseque voluit, ac ore proprio nominavit Gloriosissimam Virg. Dei genitricem Mariam, & eius sacratissimam imaginem existentem in Basilica S. Mariae maioris de Vrbe, erga quam in omni sua vita peculiarem gessit deuotionis affectum. Voluit, & mandauit, ut vniuersa eius bona vnà cum tota suppellectili in eius hereditate reperienda vendantur, & redigantur in pecunijs, quae inuestiantur in tot locis montium non vacabilium. Ex quorum fructibus voluit, quod erigantur

Insignis Card.
Toleti erga hanc
Basilicam pietas,
& liberalitas.

A tot Cappellania scutorum 100. monetae in redditibus pro qualibet annuatim ad quas praesentari debeant Clerici Sacerdotes bonae existimationis, & fame ad electionem, & praesentationem Capituli dictae Ecclesiae, absque interuentu alicuius alterius persona, nec etiam Archiepiscopi nunc, & pro tempore existentis dictae Ecclesiae: qui quidem Cappellani ad praedictas Cappellanas eligendi, & praesentandi teneantur, & debeant Missas celebrare, & in Altari, ac Ecclesia dictae B. Mariae maioris arbitrio dictorum Capituli, & Canonicorum deseruire, & per seipsos quando potuerunt, vel ipsis legitime impeditis arbitrio Capituli, & Canonicorum praefatorum, per alios ab ipsis substituendos, & a dictis Capitulis, & Canonicis approbandos, celebrare tot Missas de B. Maria, quot idem Capitulum statuerit ad honorem tamen, & laudem eiusdem B. Mariae Virg. & pro refrigerio animarum in purgatorio existentium, ac salute animae ipsius Illustriss. Dom. Testatoris. Postea an. Dom. 1597. mense Maij. Capitulum legitime congregatum Cappellanorum numerum constituit, vna de oneribus determinans hoc pacto: Nos Capitulum, & Canonici Basilicae S. Mariae maioris de Vrbe, capitulariter in Domino congregati, Ecclesiae seruitium ante oculos habentes iuxta Illustriss. & Reverendiss. D. Francisci Cardin. Toleti testatoris mentem, & praesentis bullae D. nostri D. Papae Clem. VIII. dispositionem, facultatemque nobis traditam infra scripta decernimus. In primis sacri Concilij Trident. decreto coherentes, quia oportet Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, ut per decentiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant. Ideo statuimus, ut quilibet Cappellanus deferat tonsuram, & honestum habitum Clericale ordini, & dignitati sacerdotali congruentem, alioquin arbitrio nostro iuxta sacrorum Canonum, & Conciliorum decreta puniatur. Item statuimus, ut singuli Cappellani quolibet mense, saltem quindecim Missas ad honorem B. Dei genitricis, semperque Virginis Mariae, & pro salute Illustriss. D. Francisci Card. Toleti, animarumque in purgatorio existentium refrigerio, alternatim per hebdomadas celebrare teneantur. Item Capizucorum familiae Sacellum, veluti accepimus, Cappellanum habet, nec non illud S. Leonis Papae ad Ferrerios pertinens, quod ex Bulla Sixti V. apparet. Iulia Coluna Zagarolae Dux, Altari Annunciatiae Cappellanum instituit. Hic omittimus Sfortiae, atque Cassiae familiae Cappellanos; nec non illum Patritiorum; atque duodecim Cappellanos vnà cum Praeposito, quatuor Clericos, & alios Ministros, magnifice à Paulo V. Pont. constitutos pro B. Virg. Sacello, ab ipso à fundamentis constructo; nam suo loco singillatim attingemus.

Præclaram hanc
Basilicam Ca
pitolij, & Cato
nicorum ad Cir
dinis volentem
excoquendam
statuam.

FINIS LIBRI QUARTI.

BASI